Gwiriwch fanylion yr arholiad isod cyn rhoi eich gwybodaeth ymgeisydd

Cyfenw'r ymgeisydd	Enwau eraill

Dyfarniad Pearson BTEC Lefel 1/Lefel 2 Cyntaf

Rhif y Ganolfan

Rhif Cofrestru'r Dysgwr

Dydd Mercher 15 Mai 2019

Prynhawn (Amser: 1 awr) | Cyfeirnod y Papur **21933G**

Gwasanaethau Cyhoeddus

Uned 1: Rôl a Gwaith y Gwasanaethau Cyhoeddus

Nid oes angen unrhyw ddeunyddiau eraill arnoch.

Cyfanswm Marciau

Cyfarwyddiadau

- Defnyddiwch inc neu feiro **du**.
- **Llenwch y blychau** ar dop y dudalen hon drwy nodi eich enw, rhif eich canolfan a rhif cofrestru'r dysgwr.
- Atebwch **bob** cwestiwn.
- Atebwch y cwestiynau yn y lleoedd gwag a ddarperir – *efallai bydd mwy o le gwag nag y bydd arnoch ei angen.*

Gwybodaeth

- 50 yw cyfanswm y marciau ar gyfer y papur hwn.
- Mae'r marciau ar gyfer **pob** cwestiwn yn cael eu dangos mewn cromfachau – *defnyddiwch hyn fel canllaw ar gyfer faint o amser i'w dreulio ar bob cwestiwn.*

Cyngor

- Darllenwch bob cwestiwn yn ofalus cyn dechrau ei ateb.
- Ceisiwch ateb pob cwestiwn.
- Darllenwch dros eich atebion os cewch amser ar y diwedd.

Trowch y dudalen ▶

©2019 Pearson Education Ltd.

Pearson

Atebwch BOB cwestiwn.

Rhaid ateb rhai cwestiynau trwy roi croes mewn blwch ☒. Os byddwch yn newid eich meddwl am ateb, rhowch linell trwy'r blwch ☒ ac yna rhowch groes i nodi eich ateb newydd ☒.

1 Tynnwch linell i gysylltu'r gwasanaeth cyhoeddus â'r grŵp mae'r gwasanaeth yn gweithredu ynddo.

Gwasanaeth cyhoeddus	**Grŵp**
Timau Achub Mynydd	Awdurdodau lleol
	Sector gwirfoddol/trydydd sector
	Llywodraeth ganolog
Yr Adran Addysg	Y gwasanaethau brys

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 1 = 2 farc)

2 Mae llawer o wasanaethau'r sector gwirfoddol/trydydd sector, er enghraifft y Groes Goch a Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Badau Achub (*RNLI*).

(a) Rhowch **ddwy** o rolau'r Groes Goch.

(2)

1 ....

2 ....

(b) Rhowch **ddwy** o rolau'r *RNLI*.

(2)

1 ....

2 ....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 2 = 4 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

P 6 1 9 6 5 A 0 2 1 2

3 Mae gwasanaethau cyhoeddus yn aml yn rhoi gwaith allan ar gontract i wasanaethau eraill. Mae'r broses hon yn cynnwys tendr.

(a) Pa **un** o'r canlynol yw'r diffiniad agosaf o'r term 'tendr'?

(1)

☒ **A** Hyd contract

☒ **B** Cais neu gynnig

☒ **C** Taliadau uniongyrchol (*direct charges*)

☒ **D** Ffynhonnell cyllid

(b) Rhowch **un** fantais o wasanaethau cyhoeddus yn tendro am wasanaethau.

(1)

....

....

....

(c) Rhowch **un** anfantais o wasanaethau cyhoeddus yn tendro am wasanaethau.

(1)

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 3 = 3 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

4 Mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu dal yn atebol (*held accountable*) gan amryw o gyrff, gan gynnwys rheoleiddwyr.

Mae Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi (*HMI Prisons*) yn un o'r rheoleiddwyr.

(a) Enwch **un** rheoleiddiwr **arall**. **(1)**

....

Mae Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi yn rheoleiddio ac yn craffu (*regulate and scrutinise*) ar y Gwasanaeth Carchardai.

(b) Disgrifiwch **un** rôl **arall** sydd gan reoleiddiwr. **(2)**

....

....

....

....

(c) Nodwch beth yw ystyr y term 'craffu' (*scrutiny*)? **(1)**

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 4 = 4 marc)

---

5 (a) Disgrifiwch beth yw ystyr y term 'gwasanaethau cyhoeddus wedi'u contractio allan'. **(2)**

....

....

....

....

(b) Rhowch **ddwy** enghraifft o wasanaethau cyhoeddus wedi'u contractio allan. **(2)**

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 5 = 4 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

P 6 1 9 6 5 A 0 4 1 2

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

6 Un ffordd mae gwasanaeth yr heddlu'n cael ei ariannu yw trwy'r dreth gyngor.

(a) Rhowch **un** ffordd **arall** mae gwasanaeth yr heddlu yn cael ei ariannu.

(1)

....

....

(b) Nodwch **dri** gwasanaeth **arall** sy'n cael eu hariannu drwy'r dreth gyngor.

(3)

1 ....

....

2 ....

....

3 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 6 = 4 marc)

7 Esboniwch **un** ffordd gallai newid mewn cyllido effeithio ar y Gwasanaethau Tân ac Achub.

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 7 = 2 farc)

8 Yn aml, mae elusennau'n dibynnu ar ymgyrchoedd cenedlaethol i godi ymwybyddiaeth a chodi arian. Er enghraifft, mae'r Gymdeithas Alzheimer yn trefnu Taith Atgofion (*Memory Walk*) flynyddol.

Rhowch **ddwy** enghraifft **arall** o ymgyrchoedd cenedlaethol sydd wedi cael eu defnyddio gan elusennau.

1 ....

2 ....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 8 = 2 farc)

9 Mae gan wasanaethau cyhoeddus amcanion a rhaid iddynt cwrdd a'r amcanion hyn.

Pa **un** o'r canlynol yw'r disgrifiad gorau o amcanion gwasanaethau cyhoeddus?

☒ **A** Gwrthrych (*object*) mae'n rhaid iddyn nhw ei ddarparu

☒ **B** Ffeithiau neu ffigurau

☒ **C** Targedau sefydliadol

☒ **D** Safbwyntiau heb ddylanwad arnynt (*uninfluenced views*)

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 9 = 1 marc)

---

10 Er mwyn i wasanaeth cyhoeddus cwrdd ag ei amcanion, mae'n aml yn gweithio gyda gwasanaethau eraill.

(a) Esboniwch **ddwy** enghraifft o wasanaethau cyhoeddus yn gweithio gyda'i gilydd i gyflawni eu hamcanion.

(4)

1 ....

....

....

....

....

2 ....

....

....

....

....

(b) Nodwch **ddau** reswm **arall** pam dylai gwasanaethau cyhoeddus weithio gyda'i gilydd.

(2)

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 10 = 6 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

11 Mae gwasanaethau cyhoeddus yn defnyddio amrywiaeth eang o fodelau darparu (*delivery models*). Mae'r modelau darparu hyn yn cynnwys darpariaeth gan y sector cyhoeddus, pan fydd gwasanaeth cyhoeddus yn darparu'r gwasanaeth ei hunan.

Esboniwch **ddwy** o fanteision model darparu sector cyhoeddus.

1 ....

....

....

....

....

2 ....

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 11 = 4 marc)

12 Bwriad gwasanaethau iechyd cyhoeddus yw addysgu'r cyhoedd a gwella iechyd y cyhoedd. Er enghraifft, mae ymgyrchoedd ymwybyddiaeth canser yn addysgu'r cyhoedd am bwysigrwydd archwiliadau (*check-ups*) rheolaidd.

Rhowch **ddwy** enghraifft **arall** o ymgyrchoedd iechyd cyhoeddus.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 12 = 2 farc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

13 Mae gwasanaethau gwirfoddol yn cefnogi llawer o wasanaethau cyhoeddus.

Esboniwch **ddwy** ffordd mae Ambiwlans Sant Ioan yn cefnogi gwasanaethau iechyd.

1 ....

....

....

....

2 ....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 13 = 4 marc)

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

TUDALEN WAG

MAE CWESTIWN 14 YN DECHRAU AR Y DUDALEN NESAF.

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

14 Mae adroddiad gan Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi (*HMIP*) wedi disgrifio un carchar fel carchar treisgar, anniogel ac un o'r mwyaf gorlawn (*overcrowded*) ym Mhrydain.

Roedd yr adroddiad wedi darganfod:

- bod 91% o'r celloedd yn y carchar yn cael eu defnyddio i ddal mwy o garcharorion nag yr oedd bwriad i'r celloedd eu dal. Yn gyfan gwbl, roedd y carchar yn dal 1,127 o garcharorion ond ei gapasiti ardystiedig arferol yw 669 o garcharorion
- bod tua thraean (*third*) o garcharorion yn methu profion cyffuriau a dywedodd 20% ohonynt eu bod wedi datblygu problem gyffuriau yn y carchar
- bod lefelau trais a hunan-niweidio yn rhy uchel o lawer
- bod nifer o staff wedi cael eu gwahardd neu eu diswyddo oherwydd camymddygiad (*misbehaviour*) wrth ddefnyddio grym.

Trafodwch yr effaith ar y gwasanaeth carchardai o ddelio â'r problemau sydd wedi'u codi yn yr adroddiad.

(8)

P 6 1 9 6 5 A 0 1 0 1 2

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 14 = 8 marc)

CYFANSWM AR GYFER Y PAPUR = 50 MARC

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA
PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA PEIDIWCH AG YSGRIFENNU YMA

P 6 1 9 6 5 A 0 1 2 1 2